

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Agregovaný Popis potřeb škol

v území Místního akčního plánu vzdělávání pro ORP Nepomuk

Agregovaný Popis potřeb škol v území Místního akčního plánu (MAP) vzdělávání pro ORP Nepomuk II

Registrační číslo	CZ.02.3.68/0.0/0.0/17_047/0009672
Název projektu	Místní akční plán vzdělávání pro ORP Nepomuk

Členové realizačního týmu MAP na každé zapojené škole v území projektu MAP zpracovali na základě rozhovorů s řediteli škol v průběhu II. pololetí školního roku 2019/2020 reflexi s názvem „Popis potřeb školy pro další rozvoj“. Tuto reflexi budou školy zpracovávat opakovaně, a to tak, aby do nich mohly zohlednit výstupy vyhodnocení dotazníkového šetření MŠMT, které budou provádět na konci realizace projektu tzv. šablon. Při druhém opakování si zapojené školy mohou zpracovat „Strategický plán rozvoje školy“, jehož výstup bude zdrojem informací pro RT MAP II místo „Popisu potřeb školy pro další rozvoj“.

RT MAP agregoval potřeby všech škol zapojených do projektu do tohoto souhrnného dokumentu, který bude podkladem pro aktualizaci analytické části a navrhování aktivit škol a aktivit spolupráce do Strategického rámce (SR) MAP v průběhu realizace projektu.

Reflexi zapojené školy zpracovávaly v těchto tématech:

- **čtenářská pre/gramotnost** a rozvoj potenciálu každého žáka,
- **matematická pre/gramotnost** a rozvoj potenciálu každého žáka,
- **rozvoj potenciálu každého žáka v jiných oblastech** (rovné příležitosti ve vzdělání, inkluze)
- **další potřeby rozvoje školy** (vize školy, vlastní identita školy, další výzvy, kariérové poradenství, modernizace stávajícího stavu budov a vybavení, další vzdělávání pedagogů, digitální kompetence pedagogů, komunikace směrem ven, personální zajištění, zkvalitňování výuky, revize školních vzdělávacích programů)

Školy využily ke zpracování reflexí tyto vstupní informace:

- vlastní hodnocení, které škola provedla v dotazníkovém šetření MŠMT
- vyhodnocení dotazníkového šetření MŠMT, které škola provádí na konci realizace projektu tzv. šablon
- aktuální zkušenosti a názory ředitelů škol
- podklady zaslané realizačním týmem MAP (podklady jsou přílohou tohoto dokumentu – jsou zde návodná témata, o kterých lze diskutovat)
- případně mohly školy využít další nástroje zjištění pokroku (s využitím například evaluačních nástrojů – výstupů projektu Cesta ke kvalitě, s využitím kritérií rozvoje školy ČŠI nebo s případným využitím aktuálních výsledků šetření ČŠI ve škole, zapojením rodičů a ostatních partnerů školy do hodnocení, zapojením žáků do hodnocení školy apod.).

Reflexe jednotlivých škol jsou přílohou tohoto dokumentu. Tento dokument je jejich agregovanou verzí pro celé území MAP. Pro přehlednost je dokument rozdělen na potřeby zapojených mateřských škol, základních škol a základní umělecké školy.

Obsah

Popis potřeb mateřských škol pro další rozvoj v jednotlivých tématech	2
Popis potřeb základních škol pro další rozvoj v jednotlivých tématech	7
Popis potřeb základní umělecké školy pro další rozvoj v jednotlivých tématech	14

Popis potřeb mateřských škol pro další rozvoj v jednotlivých tématech

V území MAP se nachází celkem 7 samostatných mateřských škol a 3 mateřské školy spadající pod společné ředitelství se základní školou.

Zapojené mateřské školy:

Mateřská škola Nepomuk
Základní škola a Mateřská škola Žinkovy
Základní škola a Mateřská škola Spálené Poříčí
Základní škola a Mateřská škola Spálené Poříčí – pobočka Hořehledy
Mateřská škola Mladý Smolivec
Mateřská škola Vrčeň
Mateřská škola Čížkov
Mateřská škola Neurazy
Mateřská škola Nekvasovy
Mateřská škola Kasejovice

1. Čtenářská pregramotnost a rozvoj potenciálu každého žáka

1.1. Co proběhlo dobře

Mateřské školy uvedly několik aktivit, které u nich probíhají dobře. Jednou z nejčastěji využívaných a chválených aktivit v této oblasti je práce s knihou, a to v nejrůznějších podobách, na které mateřské školy kladou důraz. Velmi využívanou metodou je čtení pohádek před spaním a následné převyprávění textu po spánku. Na denním pořádku jsou také společné vyprávění příběhů/pohádek podle obrázků v rámci řízených činností. Dále je kladen důraz na rozšiřování slovní zásoby a správnou výslovnost. Děti v mateřských školách se učí s pomocí didaktických pomůcek pro rozvoj čtenářství pracovat s textem, což jim pomáhá při jejich dalším rozvoji. Některé školy jsou vybaveny i tablety nebo interaktivní tabulí.

Většina mateřských škol považuje jako dobře zrealizovanou aktivitu dětskou knihovnu, kterou si zřídila za pomoci dotačních titulů nebo z příspěvku zřizovatele. Knihy a časopisy v knihovnách jsou průběžně obměňovány.

Další fungující a oblíbenou aktivitou mateřských škol z území je návštěva městských a obecních knihoven a aktivní účast na akcích, které knihovny pořádají.

Na některých školkách také významně fungují vzájemné konzultace s jinými zařízeními, v rámci kterých dochází k výměně zkušeností a poznatků. Jako přínosné mateřské školy uvádějí kurzy dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků a semináře pro pedagogy, kterých se zúčastnily.

Osvědčilo se také předávání knih dětem na tzv. pasování na prvňáčky = moje první kniha a návštěva předškoláků z mateřských škol v základních školách, které jsou pro ně spádové.

1.2. V čem byly školy úspěšné

Mateřské školy se shodují na úspěchu zejména v dostatečném vybavení dětských knihoven a dostatečném využívání didaktických pomůcek pro rozvoj čtenářské pregramotnosti.

Jedna školka s úspěchem realizuje čtenářské dílny. Děti na základě rozšířeného povědomí o četbě a čtenářství jako takovém vnímají, že čtení je přirozenou součástí života.

Některé mateřské školy jako úspěch uvádějí také zájem učitelek o rozvoj této oblasti a výrobu vlastních didaktických pomůcek (nejčastěji pracovních listů), které následně využívají při výuce s dětmi. Velmi úspěšně hodnotí zapojení se pedagogů do dalšího vzdělávání a sdílení zkušeností v rámci pedagogického sboru nebo v rámci různých škol. Úspěch vidí mateřské školy také v chuti a motivaci pedagogů se dále vzdělávat a využívat svoji fantazii pro zavádění nových prvků do výuky.

Dalším úspěchem jsou pro mateřské školy v území spolupráce se základními školami, knihovnami a účasti v soutěžích a projektech (např. Celé Česko čte dětem). Díky těmto aktivitám se zvyšuje připravenost dětí na školu. Mateřské školy plní ve čtenářské pregramotnosti cíle dle RVP.

1.3. V čem by se mohly zlepšit

Větší mateřské školy v území vidí možnost zlepšení se situace v oblasti čtenářské pregramotnosti ve snížení se počtu dětí ve třídách, kdy bude možné se dětem pravidelněji a precizněji věnovat, zejména těm, které mají již v předškolním věku problémy s vyjadřováním, skládáním vět atd.

Další možné zlepšení vidí ve využití logopeda na školách a s tím souvisejícím zahájením včasné logopedické péče. Mateřské školy nemají čtenářské koutky a čtenářské dílny (například z důvodu místa nebo nedostatku financí), by tyto aktivity rády zřídily. Školky dále vidí rezervy v materiálu, didaktických pomůckách či knihách, které je potřeba neustále obměňovat, což je finančně nákladné. Ne vždy jsou pomůcky pro rozvoj čtenářství kvalitní. Mateřské školy by rády zapojily více do svých aktivit (např. předčítání dětem) také rodiče, což se jim ale nedaří.

1.4. V čem školy potřebují pomoci, aby se mohly zlepšit

Požadavky mateřských škol pro jejich zlepšení můžeme rozdělit na několik oblastí. Jednou z nich je zajištění financí na vybavení školek v oblasti čtenářství – rozšiřování dětských knihoven, nákup interaktivních tabulí, notebooků, tabletů, přehrávačů apod. a dále na potřeby související spíše s legislativou (snížení počtu dětí ve třídách, dotační tituly, vysoká administrativní zátěž, nedostatek logopedů). Výrazný je i problém malotřídních školek, kde učí například jen dva pedagogové a uvolňování nebo zástupy jsou velkým problémem. Mateřské školy také vítají sdílení zkušeností a ukázky dobré praxe v této oblasti. MŠ velmi pociťují zejména absenci odborníků na kompenzaci

logopedických vad. Problémem je i nedostatek času na další vzdělávání, někteří učitelé by uvítali webináře, kterých by se mohli účastnit po pracovní době. Učitele velmi zajímají i prvky Montessori pedagogiky.

2. Matematická pregramotnost a rozvoj potenciálu každého žáka

2.1. Co proběhlo dobře

Mateřské školy uvedly několik aktivit, které u nich probíhají dobře. Nejčastěji využívané a chválené aktivity v této oblasti jsou: didaktické hry, stavebnice a PC programy. Děti v mateřských školách se učí s pomocí didaktických pomůcek pro rozvoj matematiky a logiky pracovat s různými úkoly, což jim pomáhá při dalším rozvoji v této oblasti. Některé mateřské školy jsou vybaveny i tablety, interaktivními tabulemi. Vzhledem k nákladnému pořízení těchto pomůcek je ale tato nabídka ve školách omezena. Většina mateřských škol považuje své pedagogy za dostatečně proškolené v rámci matematické pregramotnosti a velmi dobře hodnotí sdílení zkušeností v rámci pedagogického sboru i mezi školami navzájem.

2.2. V čem byly školy úspěšné

Mateřské školy vnímají úspěch zejména ve znalosti dětí v této oblasti. Některé děti před vstupem do základní školy číslice rozpoznají, umějí je napsat. Také umějí rozpoznat tvary, barvy a logicky uvažují nad řešením úloh. Úspěch vidí zejména ve vhodně zvolených pomůckách a metodách pedagogů.

Některé mateřské školy vyzdvihují úspěch ve své vybavenosti (multimédia, didaktické pomůcky atd.)

Některé mateřské školy jako úspěch uvádějí zájem pedagogů o rozvoj v této oblasti a výrobu vlastních didaktických pomůcek, které následně využívají při výuce s dětmi. Velmi úspěšně hodnotí zapojení se pedagogů do dalšího vzdělávání a sdílení zkušeností v rámci pedagogického sboru nebo v rámci různých škol. Úspěch vidí mateřské školy také v chuti a motivaci pedagogů se dále vzdělávat a využívat svoji fantazii pro zavádění nových prvků v oblasti prematematiky/logiky.

Jako úspěch také vnímají možnost individuálního přístupu k předškolním dětem v odpoledních hodinách, kdy je počet dětí ve školce nižší – pedagogové mají možnost hraní společenských her se zaměřením na logiku, prostorové myšlení, počítání. Mateřské školy plní v matematické pregramotnosti cíle dle RVP.

2.3. V čem by se mohly zlepšit

Větší mateřské školy v území vidí možnost zlepšení se situace v matematické pregramotnosti ve snížení se počtu dětí ve třídách, kdy bude možné se dětem pravidelněji a precizněji věnovat, zejména těm, které mají již v předškolním věku problémy.

Školky dále vidí rezervy v materiálu, didaktických pomůckách, ICT vybavení a dalších multimediálních potřebách, které jsou finančně náročné a při jejich koupi je třeba je pravidelně obměňovat.

Mateřské školy by uvítaly další vzdělávání pedagogických pracovníků pro všechny pedagogy na škole. Zejména v oblasti využívají IT technologií v rámci matematických aktivit. Vidí také možnost v dalším aktivním vyhledávání kurzů DVPP, které jsou dobře hodnocené, problémem ale jsou na malých školách zástupy a jejich finanční zajištění.

Mateřské školy by se mohly zlepšit v nastavení svých cílů a v systematictější práci v oblasti prematematiky/logiky.

2.4. V čem školy potřebují pomoci, aby se mohly zlepšit

Požadavky mateřských škol pro jejich zlepšení můžeme rozdělit na několik oblastí. Jednou z nich je zajištění financí na vybavení školek v oblasti prematematiky/logiky – modernizace didaktických pomůcek, nákup ICT vybavení, audiotechniky apod. Dále na potřeby související spíše s legislativou (snížení počtu dětí ve třídách, dotační tituly, vysoká administrativní zátěž). Výrazný je i problém malotřídních školek, kde učí například jen dva pedagogové a uvolňování nebo zástupy jsou velkým problémem. Zlepšení také mateřské školy vidí v lepším systematickém nastavení svých cílů v této oblasti a ve větší spolupráci se základními školami. Mateřské školy také vítají sdílení zkušeností a ukázky dobré praxe.

3. Rozvoj potenciálu každého žáka v jiných oblastech (rovné příležitosti, inkluze)

3.1. Co proběhlo dobře

Mateřským školám se daří začleňovat všechny děti bez rozdílu do kolektivů tříd. Pedagogové provádí diagnostickou péči průběžně, vyhodnocují stanovený plán a volí další postupy pro dosažení co nejlepší integraci a rozvoj dětí. Mateřské školy využívají nejrůznější pomůcky pro děti se speciálně vzdělávacími potřebami.

Školy pravidelně komunikují s rodiči a zvou je ke konzultacím. Funguje také spolupráce s asistenty. Pedagogové mají chuť se v této oblasti vzdělávat. Velký zájem je o sdílení příkladů dobré praxe a vzdělávací semináře v oblasti implementace rovných příležitostí napříč mateřskými školami v území.

3.2. V čem byly školy úspěšné

Mateřské školy se snaží vhodně začleňovat děti se speciálními vzdělávacími potřebami do kolektivů jednotlivých tříd. Pedagogové se chtějí dále vzdělávat v této oblasti a získané zkušenosti aplikují do praxe. V rámci zkvalitnění inkluzivního vzdělávání se zaměstnanci škol průběžně vzdělávají prostřednictvím nabídky DVPP NPI, KCVJŠ Plzeň, hojně také navštěvují tematicky zaměřené semináře pořádané v rámci MAP II.

Školy jsou vybaveny pomůckami pro práci s těmito dětmi a dobře v nich funguje spolupráce s asistenty.

Školy se snaží poskytovat pravidelnou zpětnou vazbu rodičům. Některé mateřské školy využívají k tomuto účelu i vlastní dotazníky nebo komunikují s rodiči prostřednictvím elektronické komunikace.

3.3. V čem by se mohly zlepšit

Možnost zlepšení mateřské školy vidí v hloubkovém proškolení pedagogických sborů v konkrétních formách poruch dětí (autismus, hyperaktivita, agresivita atd.). Mateřské školy by také rády prohloubily spolupráci s rodiči dětí, kteří o ni nemají zájem.

Většina škol však uvádí, že nepodniká v rámci zlepšení inkluzivního vzdělávání žádné specifické kroky. Pokud ve škole není asistent pedagoga, nezamýšlí se hlouběji nad jeho případnou pozicí (výběrové řízení, nejvyšší nutné dosažené vzdělání, případně další požadavky). Svou pozornost pak zaměřují zejména na děti s přiznanou potřebou podpůrných opatření. Péči o nadané žáky nedokáží blíže specifikovat.

3.4. V čem školy potřebují pomoci, aby se mohly zlepšit

Vedení mateřských škol pociťuje jako alarmující nedostatek logopedů a nezáměr rodičů věnovat se nápravě logopedických vad řeči. Dále školy uvádějí, že v rámci poskytování individuálního přístupu by potřebovaly snížit počty žáků ve třídách. Mateřské školy by se mohly zlepšit v nastavení svých cílů a v systematictější práci v oblasti rovných příležitostí.

4. Další potřeby rozvoje mateřských škol

- nedostatečná kapacita školy, naplněné třídy,
- nákup didaktických pomůcek (interaktivní tabule, tablety)
- rekonstrukce MŠ
- herní prvky na zahradu
- nabídka vzdělávacích seminářů (pravidelně, intenzivněji); předmatematická gramotnost, Montessori pedagogika
- podpora digitální gramotnosti (vybavení – služební notebooky, podpora dovedností a znalostí učitelů)
- logopedický kurz pro učitele MŠ/logoped v MŠ
- možnost konzultací s odborníky: logoped, psycholog, oblast financí
- více úvazků pro provozní zaměstnance
- podpora polytechniky v MŠ, školní zahrada (vybavení)

Popis potřeb základních škol pro další rozvoj v jednotlivých tématech

V území MAP se nachází celkem 4 samostatné základní školy 2 a základní školy spadající pod společné ředitelství s mateřskou školou.

Zapojené základní školy:

Základní škola Nepomuk
Základní škola a Mateřská škola Žinkovy
Základní škola a Mateřská škola Spálené Poříčí
Základní škola Vrčeň
Základní škola Mileč
Základní škola Kasejovice

1. Čtenářská gramotnost a rozvoj potenciálu každého žáka

1.1. Co proběhlo dobře?

Základní školy uvedly několik aktivit, které u nich probíhají dobře. Jednou z nejčastějších aktivit v této oblasti je práce s knihou, a to v nejrůznějších podobách, ať už dle nastaveného ŠVP nebo nad jeho rámec. Velmi využívanou metodou jsou prezentace vlastních knih žáků v hodinách a psaní čtenářských deníků. Dále je kladen důraz na rozšiřování slovní zásoby, správnou výslovnost, interpretaci vět atd. Některé školy jsou vybaveny tablety, notebooky, interaktivními tabulemi a audiovizuálními potřebami, které učitelé mohou využívat i pro rozvoj čtenářství. Školy pravidelně samy pořádají recitační soutěže, nebo se jich účastní. Některé školy se také v oblasti čtenářství účastní nejrůznějších projektů (Noc s Andersenem, Celé Česko čte dětem).

Většina základních škol disponuje školní knihovnou, jejíž fond školy průběžně doplňují. Školy, které zavedly čtenářské dílny nebo kluby, hodnotí tyto aktivity na podporu čtenářství velmi pozitivně. V oblasti čtenářské gramotnosti poskytuje mnoho škol také doučování. V rámci čtenářských dílen se osvědčila spolupráce s rodiči. Cílem těchto aktivit je žáky v základních školách motivovat, což se daří.

Základní školy využívají pro testování žáků v oblasti čtenářské gramotnosti různé projekty – SCIO, KALIBRO.

Další fungující a oblíbenou aktivitou základních škol z území je návštěva městských a obecních knihoven a aktivní účast na akcích, které knihovny pořádají. Navštěvují se ale také muzea, divadla atd. Dále jsou pořádány v rámci projektu MAP vzdělávací programy, které také podporují rozvoj čtenářské gramotnosti.

Na některých školách také významně fungují vzájemné konzultace s jinými zařízeními, při nichž dochází k výměně zkušeností a poznatků. Jako přínosné základní školy uvádějí kurzy dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků v rámci podpory čtenářské gramotnosti a další semináře pro pedagogy, kterých se zúčastnili. Pedagogové využívají ve výuce i vlastní materiály, které sami sestavili.

Základní školy spolupracují se školami mateřskými.

1.2. V čem byly školy úspěšné?

Základní školy se shodují na úspěchu zejména v oblasti recitačních soutěží a zapojování se do nejrůznějších projektů. Některé školy úspěch vidí také v dostatečném vybavení knihoven.

Jako nejúspěšnější aktivity základní školy v území uvádějí zavedení čtenářských klubů, dílen, projektů na podporu čtenářství (MAP II nabízí možnost zapojení do projektu Čtení – nejlepší učení) a doučování. Z reflexy vyplývá, že rodiče tuto formu motivace ke čtenářství velmi vítají a pochvalují si i zájem dětí o četbu doma. Žáci škol na základě rozšířeného povědomí o četbě a čtenářství jako takovém vnímají, že čtení je přirozenou součástí života.

Některé základní školy jako úspěch uvádějí také zájem pedagogů o rozvoj této oblasti. Velmi úspěšně hodnotí zapojení se pedagogů do dalšího vzdělávání a sdílení zkušeností v rámci pedagogického sboru nebo v rámci různých škol. Úspěch vidí základní školy také v chuti a motivaci pedagogů se dále vzdělávat a využívat svoji fantazii pro zavádění nových prvků v oblasti čtenářství.

Žákům se speciálními vzdělávacími potřebami včetně nadaných žáků školy uplatňují především individuální přístup, pracují s diferencovanými úkoly a rozšiřujícím učivem. Mnoho škol též poskytuje či alespoň doporučuje rodičům logopedickou péči.

Dalším úspěchem jsou pro základní školy v území spolupráce s knihovnami. Jako úspěšné hodnotí zapojené školy a vyučující také programy na podporu čtenářské gramotnosti v rámci projektu MAP.

Učitelé velmi kladně hodnotili vzdělávací akce na podporu čtenářství, které jsme nabídli v uplynulých dvou letech (Ochutnávka metod kritického myšlení; Práce s filmovou ukázkou; Kooperativní metody ve výuce českého jazyka a literatury).

Úspěchem pro základní školy je také aktivizace rodičů v této oblasti. Základní školy plní ve čtenářské gramotnosti cíle dle ŠVP.

1.3. V čem by se mohly zlepšit?

Základní školy v území vidí možnost zlepšení se situace v oblasti čtenářské gramotnosti ve snížení se počtu žáků ve třídách, kdy bude možné se žákům pravidelněji a precizněji věnovat.

Další zlepšení vidí ve včasné diagnostice žáků a v prohloubení zájmu žáků o čtení ve spolupráci s rodiči.

Některé základní školy, které nemají čtenářské koutky a čtenářské dílny, knihovničky nebo čítárny (například z důvodu místa nebo nedostatku personálního zajištění), by tyto aktivity rády zřídily.

Mnoho škol má stále problémy s umístěním (chybějící prostory, nedostatečné vybavení) a pravidelnou obnovou knižního fondu a ICT vybavení (tiskárna, připojení k internetu) školních knihoven.

Školám chybí více času, který by mohly čtení ve výuce věnovat. Tento nedostatek by dle jejich vyjádření mohla vyřešit revize RVP. Dalším nedostatkem je, že pedagogové většinou pracují "na vlastní pěst" - tzn. nedozví se, kdo a jak rozvíjí u dětí složky čtenářské gramotnosti. Nové metody nejsou ve většině případů zaneseny do dokumentů školy a tudíž záleží pouze na učitelích, zda je ve výuce budou či nebudou aplikovat. Rozvoj čtenářské gramotnosti probíhá napříč všemi předměty. Oborové čtení se však u učitelů II. stupně není prioritou.

K podpoře rozvoje čtenářské gramotnosti by dle několika vyjádření pomohla větší osvěta pojmů, které se vztahují k jejímu rozvoji, sdílení zkušeností mezi učiteli, podpora vzájemné komunikace a plánování rozvoje čtenářství mezi učiteli-dohodnout se na cílech, postupech a metodách napříč pedagogickým sborem. Nástrojem pro zlepšení by mohla být i evaluace školy v oblasti čtenářské gramotnosti a podpora spolupráce s rodiči žáků. Školy nemají vypracovaný systém vzájemné podpory.

1.4. V čem potřebují školy pomoci, aby se mohly zlepšit?

Požadavky základních škol pro jejich zlepšení můžeme rozdělit na několik oblastí. Jednou z nich je zajištění financí na vybavení škol v oblasti čtenářství – rozšiřování dětských knihoven, nákup interaktivních tabulí, notebooků, tabletů, přehrávačů apod. a dále na potřeby související spíše s legislativou (včasné diagnostické vyšetření žáků, navýšení finančních, navýšení hodinové dotace českého jazyka, snížení počtu dětí ve třídách, dotační tituly, vysoká administrativní zátěž, nedostatek logopedů, nedostatek kvalifikovaných pedagogů). Výrazný je i problém malotřídních škol, kde učí například jen dva pedagogové a uvolňování nebo zástupy jsou velkým problémem. Základní školy také vítají sdílení zkušeností a ukázky dobré praxe. Základní školy by také uvítaly kvalitní nabídky kurzů dalšího vzdělávání v kombinaci s workshopy.

Z dotazování v jednotlivých školách vyplývá, že ve školách nejsou obecně vytvořeny vhodné podmínky pro podporu a efektivní rozvoj čtenářské gramotnosti. Chybí jednak podpora čtenářské gramotnosti, která by měla být koncepční a neměla by probíhat živelně a nahodile, a to jak na úrovni MŠMT, tak na úrovni jednotlivých škol – např. školní plány podpory ČG.

Další nejednoznačnou oblastí je připravenost učitelů, kteří by si měli uvědomovat a rozumět tomu, jak důležitý s významný je rozvoj čtenářské gramotnosti u žáků, měli by se dobře orientovat v této oblasti (rozumět termínům, mít představu o obsahovém jejím vymezení, vědět, jakými vědomostmi a dovednostmi mají být žáci v průběhu školní docházky a na jejím konci vybaveni, měli by být vybaveni metodicky a dokázat ve výuce používat řadu nástrojů, forem a metod pro rozvoj čtenářské gramotnosti, sami být vyspělými čtenáři). Učitelé však většinou těmito kompetencemi k výuce čtenářské gramotnosti nejsou vybaveni.

Ve školách chybí provázanost výuky čtenářské gramotnosti napříč výukovými předměty. Čtenářská gramotnost by se měla rozvíjet jak v předmětu český jazyk, tak i v ostatních předmětech s ohledem na jejich specifika a připravenost oborových pedagogů.

2. Matematická gramotnost a rozvoj potenciálu každého žáka

2.1. Co proběhlo dobře?

Školy využívají ve výuce převážně standardní postupy ve výuce matematiky: matematické uvažování, argumentace komunikace, práce s chybou, možnost různého (žákům bližšího) postupu výpočtu nebo řešení slovních či matematických úloh, diskuse nad funkčností zápisů slovních úloh, práce s představivostí i zážitkem, propojení výuky s praxí (finanční gramotnost) včetně dostupných matematických programů. Na některých školách učitelé zařazují do výuky prvky činnostního a programovaného učení.

Na základní škole ve Spáleném Poříčí pedagogové na 1.stupni vyučují matematiku s prvky Hejného metody, dobrovolně a pravidelně konzultují metodu v rámci kolegiální podpory,

vzájemně hospitují a pracují v týmu. Bezplatně tak získávají pomůcky k výuce, které by jinak museli kupovat. Žáci mají možnost poznávat matematiku z jiného pohledu, než je klasická metoda učení a rozvíjet vnímání matematických dovedností v souvislostech a beze strachu ze špatné známky.

Žáci v základních školách se učí s pomocí didaktických pomůcek pro rozvoj matematiky a logiky pracovat s různými úkoly, což jim pomáhá při dalším rozvoji v této oblasti. Některé základní školy jsou vybaveny i tablety, interaktivními tabulemi, výukovými programy. Vzhledem k nákladnému pořízení těchto pomůcek je ale tato nabídka ve školách omezena.

Většina základních škol považuje své pedagogy za dostatečně proškolené v rámci matematické gramotnosti. Pedagogové se dle slov vedení také průběžně proškolují, což zvyšuje jejich kompetence v oblasti matematiky.

S nadanými žáky pracují školy individuálně. Na některých školách jsou zřízeny kluby zábavné matematiky nebo deskových her. Pro žáky ohrožené neúspěchem jsou na některých školách zřízeny hodiny doučování. Většina škol pokrok žáků v oblasti matematické gramotnosti cíleně nesleduje. Některé školy využívají testování žáků formou testů SCIO nebo Kalibro, nebo k tomuto účelu využívají vlastní školní testy na úrovni ročníků. Všechny školy se také účastní soutěží (Pythagoriáda, Matematická klokan, Matematická olympiáda)

2.2. V čem byly školy úspěšné?

Základní školy vnímají úspěch zejména ve schopnosti žáků využívat logické postupy v praxi, ve výsledcích průběžného testování nebo v přijímacích řízeních na střední školy. Úspěch vidí také ve vhodně zvolených pomůckách a metodách pedagogů.

Některé základní školy vyzdvihují úspěch ve své vybavenosti (multimédia, programy, didaktické pomůcky atd.)

Některé základní školy jako úspěch uvádějí zájem pedagogů o rozvoj této oblasti. Velmi úspěšně hodnotí zapojení se pedagogů do dalšího vzdělávání. Úspěch vidí základní školy také v chuti a motivaci pedagogů se dále vzdělávat a využívat svoji fantazii pro zavádění nových prvků v oblasti matematiky/logiky.

Základní školy jsou úspěšné v soutěžích (Pythagoriáda, Matematický klokan, Matematická olympiáda).

Jako úspěch také vnímají možnost individuálního přístupu k nadaným dětem. Některé základní školy si chválí zavedení klubů zábavné logiky, doučování.

2.3. V čem by se mohly zlepšit?

Větší základní školy v území vidí možnost zlepšení se situace v matematické gramotnosti ve snížení se počtu žáků ve třídách, kdy bude možné se žákům pravidelněji a precizněji věnovat.

Prostor pro zlepšení vidí některé školy v průběžné aktualizaci metod a forem práce v hodinách matematiky včetně netradičních způsobů výuky (prvky Hejného matematiky, činnostního učení) a jejich zařazení do dokumentů školy. Možné zlepšení by přinesl i společně dohodnutý postup, jak rozvíjet matematickou gramotnost žáků školy a určit si prioritní oblasti, na které se zaměřit. Školy se snaží obnovovat vybavenost informačních a komunikačních technologií dle svých aktuálních možností.

Školy dále vidí rezervy v materiálu, didaktických pomůckách, ICT vybavení a dalších multimediálních potřebách, které jsou finančně náročné a při jejich koupi je třeba je obměňovat.

Vidí také možnost v dalším aktivním vyhledávání kurzů DVPP, které jsou dobře hodnocené, problémem ale jsou na malých školách zástupy.

Dále by některé základní školy uvítaly větší komunikaci s rodiči a jejich větší zapojení do aktivit škol v oblasti matematiky.

Některé základní školy pocítují možnost zlepšit se v nastavení svých cílů a v systematictější práci v oblasti matematiky/logiky.

2.4. V čem potřebují školy pomoci, aby se mohly zlepšit?

Z dotazování v jednotlivých školách vyplývá, že ve školách nejsou obecně vytvořeny vhodné podmínky pro podporu a efektivní rozvoj matematické gramotnosti. Matematická gramotnost není ve většině škol cíleně rozvíjena, z metodického hlediska chybí ve výuce častější řešení problémových úloh, schopnost matematizovat reálné situace, praktické využití poznatků z matematiky, formování občanského kritického myšlení, práce s chybou, aj. Podpora matematické gramotnosti není koncepční a probíhá živelně a nahodile, a to jak na úrovni MŠMT, tak na úrovni jednotlivých škol.

Velmi významným faktorem pro rozvoj matematické gramotnosti je odpovídající kvalifikace učitelů matematiky, jejich vyšší úroveň informační gramotnosti a účast učitelů v rozvojových projektech a různých formách dalšího vzdělávání. Učitelé se však většinou necítí být vybaveni v plném rozsahu odpovídajícími kompetencemi pro rozvoj matematické gramotnosti u žáků. Ve školách chybí provázanost výuky matematické, digitální a finanční gramotnosti napříč výukovými předměty. Učitelé nemají dostatek vhodného výukového materiálu, vhodnou literaturu musejí často i obtížně hledat, pomůcky jsou doplňovány nahodile. Informační a komunikační technologie jsou obecně stále v pozadí a žáci k nim nemají odpovídající přístup, což souvisí s nedostatečným prostorovým a materiálním vybavením, na které mnohé školy upozorňují.

3. Rozvoj potenciálu každého žáka v jiných oblastech (rovné příležitosti, inkluze)

3.1. Co proběhlo dobře?

Základním školám se daří začleňovat všechny žáky bez rozdílu do kolektivů tříd. Pedagogové provádí diagnostickou péči průběžně, vyhodnocují stanovený plán a volí další postupy pro dosažení co nejlepší integraci a rozvoj žáků. Dle zjištěných informací školy pravidelně komunikují s rodiči a pedagogicko-psychologickou poradnou. Některé základní školy využily personální podpory v rámci šablonových projektů, což je posunulo dále a ulehčilo jim práci s žáky v kolektivu školy. Z hlediska vedení škol funguje také spolupráce s asistenty pedagogů. Základní školy využívají nejrůznější pomůcky pro žáky se speciálně vzdělávacími potřebami. Některé školy si pochvalují programy pro rozvoj rovných příležitostí ve vzdělávání v rámci projektu MAP k tomuto tématu.

Školy zajišťují rovné vzdělávací příležitosti pro všechny žáky zejména přítomností asistentů pedagoga, pedagogickou intervencí, absolvováním vzdělávacích akcí pro zaměstnance školy, mimoškolními aktivitami, doučováním, zájmovými kroužky, hodnocením a prací dle zásad pro vzdělávání a hodnocení žáků se SVP, tvorbou pracovních listů či pořizováním speciálních a kompenzačních pomůcek pro žáky s IVP.

Na žádné škole neexistují výběrové třídy. Tato skutečnost napomáhá vytvoření rovných

vzdělávacích příležitostí pro všechny žáky základních škol v ORP Nepomuk.

3.2. V čem byly školy úspěšné?

Základním školám se daří vhodně začleňovat žáky se speciálními vzdělávacími potřebami do kolektivů jednotlivých tříd. Někteří pedagogové a asistenti se chtějí dále vzdělávat v této oblasti a získané zkušenosti aplikují do praxe. Školy jsou dobře vybaveny pomůckami pro práci s těmito žáky. Všechny základní školy ORP Nepomuk nabízí v různé míře možnost návštěvy výuky. Všechny základní školy také spolupracují s mateřskými školami ze svého okolí a se spádovými poradenskými zařízeními.

3.3. V čem by se mohly zlepšit?

Možnost zlepšení základní školy vidí v hloubkovém proškolení pedagogických sborů v konkrétních formách poruch dětí (autismus, hyperaktivita, agresivita atd.), někteří pedagogové by uvítali zvýšení nabídek kurzů pro práci s nadanými dětmi. Základní školy by také rády prohloubily spolupráce s rodiči žáků, kteří o ni dle jejich slov nemají zájem.

3.4. V čem potřebují školy pomoci, aby se mohly zlepšit?

Základní školy potřebují pomoci ve společném sdílení zkušeností a ukázek dobré praxe v tomto tématu. Ředitelé ve většině případů nevěnují dostatečnou pozornost funkci asistentů pedagoga na svých školách, nejsou stanoveny podmínky komunikace učitel-asistent pedagoga. Výsledky šetření poukazují i na nedostatečně zmapovanou situaci z hlediska rovných příležitostí a rozvoje potenciálu každého žáka na školách. Ve většině případů záleží na jednotlivých učitelích, jak aktivně k tématu inkluze osobně přistoupí. Ve školách obecně chybí odborná diskuze na výše uvedené téma, oblast rovných příležitostí není systémově ukotvena.

4. Další potřeby rozvoje škol

VIZE ŠKOLY A VLASTNÍ IDENTITA ŠKOLY

Základní školy mají určitou vizi nastíněnou v ŠVP. Ve většině případů se však nejedná o jasně formulovanou, srozumitelnou a realistickou koncepci a strategii rozvoje školy. Vedení a pedagogové se s ní prokazatelně neidentifikují. Strategie a koncepce škol se průběžně neaktualizuje na základě shody pedagogického sboru. Rodiče ani zřizovatelé nejsou se strategiemi a cíli jednotlivých škol konfrontováni. Školy absenci vize a cílů svého směřování nepocítují jako problematickou.

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

Základní školy mají ŠVP v souladu s RVP. Většina škol provádí pouze nezbytnou revizi ŠVP. Vedení škol v území podporuje i zavádění nových metod do výuky a mnozí učitelé je ve výuce s úspěchem realizují. Tyto nové formy výuky však nejsou začleněny do dokumentů škol. Se školním vzdělávacím programem školy průběžně nepracují, na aktualizaci se nepodílejí všichni

pedagogové, revidují se pouze jednotlivé oblasti a nutné změny vycházející z revize RVP. Vedení škol většinou uvádí, že proces tvorby ŠVP je pro ně „nutné zlo“.

KOMUNIKACE SMĚREM VEN

Školy v území se snaží být vstřícným a bezpečným místem pro žáky a jejich učitele. Pořádají pro rodiče a veřejnost různé školní i mimoškolní akce. Rodiče žáků však stále v převážné většině případů nejsou bráni jako partneři školy. Učitelé shodně uvádí, že například v oblasti rozvoje gramotností považují za jednu z hlavních překážek nedostatečnou podporu ze strany rodiny. Školy však nedisponují mechanismy, kterými by se snažily spolupráci s rodiči zlepšit. Komunikace školy s rodiči je na podprůměrné úrovni, probíhá zejména v rámci většinou neefektivně vedených třídních schůzek a konzultací maximálně 2x-3x ročně. Školy shodně uvádí, že účinně spolupracují se svými zřizovateli a aktivně spolupracují i s dalšími důležitými partnery (mateřské školy, střední a základní umělecké školy).

DALŠÍ VZDĚLÁVÁNÍ PEDAGOGICKÝCH PRACOVNÍKŮ

Ředitelé považují pedagogy ve svých školách za odborníky ve svých předmětech, ve školách obecně je vysoká aprobovanost, školy většinou lákají nové učitele na rodinnou atmosféru, malé kolektivy. V průběhu školního roku se pedagogičtí pracovníci vzdělávají v rámci tzv. dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků tak, jak jim ukládá školská legislativa. Poskytovatelem těchto služeb bylo zejména Krajské centrum vzdělávání a jazyková škola Plzeň (KCVJŠ Plzeň), Národní pedagogický institut Plzeň (NPI Plzeň), Krajský úřad Plzeňského kraje (KÚPK), MAP Nepomuk a další vzdělávací instituce dle preference učitelů. MAP nabízí vedení škol konzultace a mentoring v oblasti tvorby strategie a koncepce školy. Této možnosti využila pouze ZŠ a MŠ Spálené Poříčí a MŠ Čížkov. O semináře pro celý pedagogický tým na téma efektivní komunikace projevily zájem pouze dvě školy (ZUŠ a ZŠ Nepomuk).

ZKVALITŇOVÁNÍ VÝUKY

Školy se obecně snaží zkvalitňovat výuku směrem k žákům-vyučující se snaží zařazovat do výuky nové výukové metody (skupinová práce, projekty, učení hrou). Jednotliví učitelé zavádí nové metody do výuky, ovšem nikoli do příslušných dokumentů školy. Školy nabízejí žákům mnoho mimo výukových aktivit a zájmových kroužků. Někteří aktivní učitelé ZŠ a MŠ Spálené Poříčí jsou zapojeni do kolegiální podpory (Hejného metoda). Sdílení dobré praxe probíhá ve školách pouze na úrovni školy v rámci pedagogického sboru.

KARIÉROVÉ PORADENSTVÍ

Na druhostupňových základních školách je zaváděn systém kariérového poradenství, do něhož se zapojují pedagogičtí pracovníci školy i externí odborníci. Výuka je zaměřena na směřování žáků k cílené volbě zaměstnání/profese. Kariéroví poradci spolupracují i s rodiči. Základní školy vidí možnost zlepšení v této oblasti ve větší spolupráci s firmami.

DIGITÁLNÍ KOMPETENCE PEDAGOGŮ

Pedagogové základních škol mají ve většině případů základní vzdělání v oblasti digitálních kompetencí. Prohlubování probíhá formou dalšího vzdělávání. V době distanční výuky byly školy nuceny zaměřit svou pozornost na rozvoj IT kompetencí pedagogů a prohloubit je právě v rámci dalšího vzdělávání. Vedení škol hojně využívá možnost proškolení celých pedagogických sborů, někteří učitelé se vzdělávají individuálně dle svých možností online a své znalosti využívají při každodenní činnosti s žáky. Základní školy pocítují možnost zlepšení ve větším využívání IT techniky.

MODERNIZACE STÁVAJÍCÍHO STAVU BUDOV A VEBAVENÍ

Základní školy účinně spolupracují se svými zřizovateli. S přidělenými finančními prostředky hospodaří maximálně úsporně. Většina škol se zapojuje do projektové činnosti. Využívají dotační programy MŠMT, dotační programy financované z fondů EU a dotační tituly Plzeňského kraje. Školy se snaží hospodařit s přidělenými finančními prostředky maximálně úsporně. Efektivně využívají finanční prostředky určené na učební pomůcky a další vzdělávání pedagogických pracovníků. Z finančních prostředků určených na učební pomůcky byly zakupují především moderní výukové pomůcky a odbornou literaturu. Průběžně školy také obměňují fondy školních učebnic. Základní školy v této oblasti nevedly žádnou formu možného zlepšení. Základní školy potřebují pomoci s orientací v oblasti dotačních titulů, nastavení harmonogramů a řízení finančních správ.

Popis potřeb základní umělecké školy

V území MAP se nachází jedna základní umělecká škola (ZUŠ):

Základní umělecká škola Nepomuk

1. Čtenářská gramotnost a rozvoj potenciálu každého žáka

ZUŠ v této oblasti nevedla odpověď na žádnou z otázek.

2. Matematická gramotnost a rozvoj potenciálu každého žáka

ZUŠ v této oblasti nevedla odpověď na žádnou z otázek.

3. Další potřeby rozvoje školy

INKLUZIVNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

V oblasti inkluze je škola vstřícná a individuálně pracuje nejen s nadanými žáky, ale také s žáky, jimž pomáhá naše výuka lépe se sociálně zařadit, zlepšit motorické schopnosti a podpořit kreativitu a představitivost. Úspěšnost školy se projevuje zejména v počtu zájemců o studium. Ten je dlouhodobě vysoký. Dále pak zapojením žáků s různými potřebami do soutěží a souborů. V některých případech bývají tito žáci i velmi talentovaní.

VIZE ŠKOLY, ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

Vedení školy má jasně stanovenou vlastní identitu školy. ŠVP zahrnuje komplexní pohled na žáka, jeho uměleckou a kulturní gramotnost, tzn. hra na nástroj je součástí této gramotnosti. Je třetí nejlepší ŠVP v ČR a nejlépe hodnocený v Plzeňském kraji. Aktualizace probíhají průběžně, je doplňován podle potřeb učitelů a žáků. Škola má vypracovanou vizi i cíle a učitelé jsou pravidelně zapojeni do aktualizace ŠVP prostřednictvím pravidelných týmových schůzek, kolegiální podpory a dalším vzděláváním.

DALŠÍ VZDĚLÁVÁNÍ PEDAGOGICKÝCH PRACOVNÍKŮ

Pedagogický sbor se dlouhodobě účastní seminářů na téma Komunikace. Škola má dostatek kvalitních a probovaných učitelů.

MODERNIZACE STÁVAJÍCÍHO STAVU BUDOVY A VYBAVENÍ

Škola nemá vlastní budovu, využívá společné prostory se ZŠ, pokud by měla možnost vlastních prostor, rozšířila by obory a mohla by přijímat více žáků (zatím nejsou pozitivní ohlasy od zřizovatele). Škola disponuje materiálním vybavením v nejvyšší možné kvalitě. Vzdělávací materiály používá dle současných trendů. V oblasti ICT využívá hlavně hudební programy.

KOMUNIKACE ŠKOLY SMĚREM VEN

Devizou školy je rozprostřenost po mikroregionu. ZUŠ má pobočku na ZŠ Kasejovice. Škole se daří spolupracovat s místními samosprávami. Vyučující se svými žáky často zajišťují kulturní program v dotčených obcích. Příklady dobré praxe vyučující sdílí v rámci pedagogického sboru, vedení školy však propaguje práci školy i navenek. Pořádá pravidelně koncerty, veřejné akce a informuje na webu školy, prostřednictvím plakátů i článků v Nepomuckých novinách.

ZKVALITŇOVÁNÍ VÝUKY

Škola se snaží různými formami zkvalitňovat výuku směrem k žákům – půjčuje jim nástroje, využívá moderní vyučovací metody, vyučující poskytují individuální přístup, věnuje pozornost evaluaci, žáci jsou slovně hodnoceni. Škola zavádí nové metody do výuky a konkrétní cíle do dokumentů školy: např.: nahrávání žáků, práce s nahrávkou vede ke zkvalitnění výuky a také k uvědomování si chyb a zlepšení pokroku žáků.